

DANICA.

Katolišk cerkven list.

№ 46.

V četrtek 11. listopada 1852.

Tečaj V.

Abisinska cerkev v Afriki.

(Po dunajskim časniku kat. bogoslovstva.)

Afrika, nar bolj vroči del zemlje, nam je zdaj posebno pri srcu zavoljo novih misionov med Zamorci, pri katerih se več naših ljubih rojakov trudi. Pomniti je pa, da Afrika ima vonder že od pred semtertje kersanske življe, kakor v Algerii, na maderskih, kanarskih in zelenoberjskih otokih, v dolni Gvinii; drugej je kersanstvo sicer s krivoverstvom popačeno, kakor v Kapski zemlji, v Egiptu in v Abisinii.

Abisinia je zastran kersanske vere spomina vredna. Gorata dežela je v jugu od Nubie, poleg rudečiga morja in okrog izvirov višnjeve reke, koja se nad Hartumam v belo reko steka. V starih časih se je ta dežela k Etiopii (zamorski) štela, in je še pred Kristusom veliko judovskih naseljencev dobila. Zato se ni čuditi, da je služabnik zamorske kraljice, ktere kraljestvo Meroe je med belo in višnjevo reko bilo, v Jeruzalem prišel praviga Boga molit. Še dandanašnji so v abisinskih hribih lastne naseliša judov, ki jim Falaša pravijo. Pozneje je bila Abisinia veliko in mogočno kersansko kraljestvo; pa kakih dve sto let sem je začel rod divjih zamorcov, Gala po imenu, deželo napadati, in že veliko je ima v rokah. Abisinski cesar ali negus Adi-Salu ima zdaj zlo zmanjšano oblast, ker so knezi posamskih krajin veliko moči nase potegnili; Tigre, Gondar in Šoa so večji knežije ali kraljestva.

Kersanska vera je v Abisinii prav zgodaj znana bila; prvi jo je tje prinesel tisti služabnik zamorske kraljice Kandace, kteriga je bil učenec Filip kerstil. Zmed apostelnov je sv. Matevž z Egiptom vred Etiopio v svoj del dobil. Koliko daleč de se je vera v Abisinii od tega začetka razširila, se ne ve nič za gotovo. V četrtem stoletju je sv. Frumenci, kteriga je Aleksandrinski veliki škof sv. Atanazi, v škofa posvetil, kersansko vero v Abisinii obilniši razširil in utrdil. Ariansko krivoverstvo sicer v Abisinio ni moglo pridreti; drugač pa je bilo z Evtihovo zmoto, koja le eno naturo v Kristusu terdi, in se tedaj z greško besedo monofizitovska krivovera kliče. V Egiptu so namreč monofiziti prevagali; od tod pa je bila tudi Abisinia v zmoto zapletena, ker je vedno iz Egipta svojiga višjiga škofa dobivala. Po takim je bila abisinska cerkev od katoliške odcepljena, in je do zdanjih časov pri tem ostala.

Nauk abisinske cerkve je razun zmote od ene nature v Kristusu ves nauku katoliške cerkve enak. Abisinci imajo celo sv. pismo v stari etiop-

ski ali gheeski jezik pretolmačeno; spoštujejo tudi ustno izročilo, ktero se znajde v lastnih bukvah iz izrekov cerkvenih učenikov in zborov sestavljeno. Nauk od sv. Trojice, od izhajanja sv. Duha iz Očeta in Sina, od odrešenja, od vic jih z nami enake dela. Njih duhovni pastirji so škofje, po njih besedi abuna (naš oče) imenovani, in mašniki, kteri so kakor staroverski duhovni tudi oženjeni, njih minihi zraven pobožnih del tudi šole učijo. Njih cerkve so bile majhne po zidanju, pa v dva dela razmejene. Zakramentov imajo vsih sedem; kersujejo pa se po stari šegi z vtapljanjem. Daritev sv. maše opravljajo večidel po šegi izhodne cerkve, pa v svojim starim jeziku: v sveti zakrament jemljejo skvasen kruh, pa vere v pričujočnost Kristusovo pod obojno podobo se zvesto deržijo. Praznikov obhajajo več, kakor jih je pa pri nas v navadi. Kar je pa posebniga pomniti, je to, da so Abisinci veliko judovskih šeg obderžali; leto se izhaja od tod, ker je bila med njimi judovska vera pred kersanstvom znana. Obhajajo namreč zraven nedelje še saboto, pred kerstam še obrezujejo svoje otroke, v svojih cerkvah imajo na altarji podobo skrinje miru in sprave, razločijo za jed čiste in nečiste živali, spolnujejo tudi druge postave očiševanja, na pr. štirideseti ali osemdeseti dan po porodu pri materah. Vonder terdijo, da teh reči nimajo kakor poglavitnih.

Čudno je, da se je ta kersanska čeda, desiravno od prave cerkve odcepljena, v sredi muhamedanov in malikovavcov tako dolgo ohranila. Poslednje čase vonder ji od neverskih in muhamedanskih zamorcov velika nevarnost žuga, ako se vnovič ne oživi in ne utrdi, kar se ne more drugač spolniti, kakor če se s katoliško cerkvijo soedini. Že sv. Ignaci, začetnik jezuitov, se je v 16. stoletju prizadeval, Abisince pridobiti, več svojih učencev je v deželo poslal; in res je bilo tudi sadu upati, poslanci iz abisinske duhovšine so v Rim prišli. Vonder ljudstvo se je terdovratno starih šeg deržalo, in misionarji so mogli ubežati. Še večkrat po tem so rimski papeži zveze z Abisinio iskali, vonder brez očitniga dobička. Zadnje leta pa obetajo več dobrega. Papež Gregor XVI. je 1840. leta noviga apostolskiga namestnika v Absinio poslal, lazarista Jakobiša. Tegaje tigreski kralj Ubie prav prijazno sprejel, in 1841. leta je prišel eden abisinskih knezov, in poglavar abisinskih minihov Mahar-Selasi z več plemenitniki v Rim, papežu se poklonit. Vsi nadušeni od lepote rimske in od prijaznosti papeževe so se na svoj dom povernili, in obljubili soedinjenje po vsi moči podpirati. Res da se tudi protestanti s pomočjo anglikanskiga

poslanca prizadevajo Abisinca na svojo stran spraviti, in novi abisinski abuna ali višji škof Salama nekje z anglikanskim denarjem podkupljen katoliškim misionarjem napotje pripravlja. Vonder se od te strani ni preveč hudiga bati, ker abisinsko ljudstvo ne mara za protestante: nasprot se za katoliško cerkev zmiraj večji pridobki pripravljajo. Leta 1843 je sloveči nemški naravoslovec Šimper h katoliški cerkvi prestopil, in se je v Adovi, abisinskem mestu, vselil: njegova veljavnost je misionarjem veliko pripomogla, kmalo je bila ondi katoliška šola osnovana. Precej potem sta dva pušavnikova svojo kersansko čedo v lepi, pa zlo odložni strani misionarjem zročila, in ondi se katoliška vera kakor v svoji lastini vkoreninuje. Več sadu je upati tudi v tistih straneh, ki so ze v oblasti galskih zamorcev; ker je ondi veliko kristjanov razkropljenih, kateri zavoljo pomanjkanja mašnikov veči del niso kerseni, pa vonder svojo vero zvesto ohranijo. Učeni francoz Abadie, ki je l. 1843 v teh krajih popotval, je veliko takih kristjanov našel, kateri so tudi velike zelje kazali, lastne mašnike dobiti.

Nov mision med galskimi zamorci je l. 1846 papež Gregor XVI. vstavil; apostolski namestnik in škof tega misiona je Masaja iz malteskiga viteškiga reda. Justin de Jakobis je bil po tem tudi v škofa posvečen, in zročena mu je posebej ta stran Abisinie, ki ni se v zamorski posesti. Po papeževim dovoljenju je ta misionar k etiopskemu ali starimu abisinskemu obredu pristopil, de tedaj svete opravila po navadni šegi stanovavcov opravlja, kar bo ondasnje se zdaj odcepljene kristjane veliko ložje pridobilo. Leta 1845 je bilo že šest katoliških sosesk v Abisinii, ena sicer v Gondaru, sedežu abisinskiga cesarja; nova se je zbrala v Ertidzi, kateri kraj je kralj Ubie Šimperju v dar podelil. V Gvali je višji sola, kjer lazaristi 13 domačih mladencev za duhovski stan pripravljajo. Več abisinskih minihov se je ze s katoliško cerkvijo soedinilo: l. 1849 se je višji prednik Teklafa s 1000 minih v njo vernil. Dezelu Altiena, kjer le pastirski rodovi prebivajo, je ze vsa katoliška. Vonder poslednje naznanila povedo od stisk, ki so l. 1848 in 1849 katoliške misionarje zadele. Krivoverski škof Salama, se zmiraj z angleškimi misionarji v Egiptu zvezan, je namreč kralja Ubie na svojo stran potegnil, in škof Jakobis je mogel Tigre zapustiti, in v Altieno zbežati. Tudi Gondarski kralj Ras-Ali je škofa Masaja pregnal, kateri mora ko jetnik v Masovi stanovati: le eden misionarjev je se med galskimi zamorci. Učeni Šimper je svojo dezelico zgubil, in angleški poslanec Bôvden jo je zase dobil: leti blezo tudi po svoje pripomore, katoliškim misionarjem napotja napraviti. Vonder zraven je slišati, de kralj Ras-Ali, kateri ima tudi skoraj vso cesarjevo moč v rokah, je zdaj boljši kristjan, in de se je krivoverski škof njemu in cesarici zameril, se je tedaj tudi mogel iz Gondara v Tigre pobrati. Morebiti de po tem kralju katoliška cerkev spet novo pomoč dobi. Upati je se, de bo mision v Hartumu pod vodstvom g. Knobleharja tudi za Abisinio kaj važnosti imel, ker se glas od njega med zamorci razširja, Abisinia in Nubia pa, kjer je Hartum poglavitno mesto, se v mejah zadevate. Spomina vredno je, de je med Abisinci ta glas znan: „Star pušavnik je prerokoval, de, ko bo iz Egipta slab škof v Abisinio poslan, bo pa iz Rima nov škof prisel, kateri bo Abisinca katoliške storil.“ Lepo je tudi, kar pred imenovani Abadie pripoveduje. V Mači, manjši

deželi med zamorci, je namreč več kristjanov našel, kateri pa nimajo mašnikov: vsako nedeljo vonder svoje otroke k cerkvi peljejo, in okoli nje gredé na ves glas kličejo: „O Marija! k tebi vpijemo.“ To naj bo nov spodbadek društvu Marije Device, zgodnje danice; naj z unimi vred k božji Materi kličejo, de se Gospod skoraj ubozih zamorcev usmili.

H.

Misjonske naznanila

g. Dr. Knobleharja do središnjiga odbora Marijne družbe na Dunaju.

(Dalje.)

Kako lepi bi bili ti kraji, ko bi jih večkrat obilni dež pomočil, ko bi šumljajoči potoki po dolinah tekli, ko bi bogate setve in senčnati gojzdi dole pokrivali! Veter, ki zdaj drobne pešene zerna na skalnate gore nanaša, bi po tem rodovitno perst vzdigoval, sčasoma počene skale napolnil, prepade s perstjo pokril in dobriga semena do nar viših verhov zasejal. Lepo zeleni bi bili hribi in doline, in toplo solnce bi srečnim prebivavcem teh krajev nar boljnih sadov obilno zorilo. Ali kako strašno podobo vesoljne smerti popotnikovo oko zagleda! Od nar drobnejšiga peska, ki ga zdaj popotnik z nogami tapta, zdaj pa vihar kviško žene, do veličastnih verhov visokih gor, ki okrog in okrog silno visoko kipé, ni nič družiga kakor golo kamenje, ki ne more človeku še en trenutek življenja ohraniti; se tako bistro oko ne zagleda ne hladivniga studenca, ne tečniga sadeža, ne senčniga drevesa. Ko bi se mogel človek v višavo vzdigniti, ko bi zamogel nezmerno širjavo na enkrat pregledati, ki jo v daljnim večeru valovi stariga morja obtekajo in ki v jutru v rudeče morje stermo moli, bi zagledal nepretergano versto hribov, dolin in ravnin, po katerih se ravno tiste žalostne smertne podobe najdejo. Malo dreves, ki se sem ter tje vidijo, vodenčnice (oaze), po katerih se studenci zopet v pesku pozgube, se celo nilska dolina, po kateri močna reka skorej polovico vodá celiga dela sveta tje vali, se skoraj zgube v nezmerni širjavi praznih krajev. Kakšni razločik je med travnatimi in studenčnatimi polji srečne Evrope, kjer ima vsak hrib svoje studence, vsaka dolina svoj potok, in vsaka razprosterta ravnina svoje manjši in veči reke, in med temi Afrikanskimi pušavami, brez rasti in vode! Kdor v obilnosti živi, malokdaj pomisli, de je vsaka kapljica vode dobrota z nebes, ktera rastljine in tudi naše življenje ohrani. Kako lepo, kako veselo za človekovo serce je tam verstenje letnih časov in tako storjena različenost v naravi, tukaj pa že sto in sto let zemlja pusta in prazna stoji! Koliko srečniših zemeljskih prebivavcov nebeskih dobrot noč spoznati, noč spoznati Stvarnika, ki je neskončno dobrotljiv do svojih stvari! V obilnosti Božjih darov se sami nesrečne storé, in kako malo človek potrebuje, de je zadovoljin! — Nasi zadovoljni Arabljani so s kalno vodo v mehu, z moko, ki jo v hrano seboj vzamejo, s karavano veseli dalje koračili, in tudi mi smo si kratek čas delali, kolikor se je dalo. Ali dans nam ni bilo, kakor véeraj, cel dan pod pekočim solncem na velbljudih sedeti. De se ljudje in živali vse preveč ne utrudijo, karavane navadno le po 6 ali 8 ur neprenehama dalje popotvajo; v to se hladniši jutrajni in večerni čas oberne in poleti tudi noč,

ob vročim poldnevu pa 2 ali 3 ure počivajo. — Ko je bilo solnce že visoko na nebu, je naš vodnik obstal, velbljudi so se sklonili, mi smo z njih stopili, smo plahite in druge reči na gorki pesek djali, in, kakor de bi imeli tukaj dolgo časa ostati, se je cela karavana kakor včeraj v velikim krogu ustavila. Velbljudam so se tovari sneli, in oni in gonjači so na pekočim peševju po sedemurnim popotovanju počivali. Mehove z vodo so na slamnice djali; mi pa smo za ti dve ure velik šotor napravili, pekoči vročini se braniti, smo mizo in stole v red djali, brali in pisali v hladu, ki ga je zaželjena sapica pod senco delala, in smo tako južnje perčakovali, ki so jo pridni kuharji per ognju perpravljali. Gospod Dovjak so kladvo in žeblje vzeli, in sov šotorišu pregledovali, če kje žebljev manjka, ki jih je solnce iz skrinj izgnalo, kateri so se z novimi namestili, de bi se kej ne pogubilo. Okoli treh popoldne se je spet vse jelo gibati, v pol ure je bila tovorina naložena, šotor spravljen, in urno smo spet še vedno med gorami, vedno dalje v pušavo šli. Ko se je bilo solnce proti večeru nagnilo, in gladka, z drobnim peskam posuta pot za pešca prav perpravna zdela, smo z velbljudov stopili in precej daleč peš šli. Hoja nam je bila po jezi počitek, in ko smo se nahodili, smo spet velbljude zajahal, ki so se v tem brez teže tudi spočili. Ko smo bili spet na sedlu, se nam je zdelo, kakor ko bi bili cel dan počivali, in smo brez truda med petjem, pred karavano, za zvezdami proti jugu, ki so nam perjazno migljale, v terdo noč dalje jezdarili. Se le po desetih smo obstali, pod milim nebam obstali, opolnoči jedli in potem k počitku šli. —

(Dalje sledi.)

Pošast s sedmerimi glavami.

Neskušen mladenič je skoz gojzd popotoval. Komaj de je nekoliko stopinj vanj sel, strasna pošast nad njega plane. Podobna je bila levu in je imela sedem vratov in na njih sedem glav. Ta zver se je iz svojiga berloga zaletela v njega. Oči so se žarile, vsih sedem glav povzdigne kviško, z vsimi sedmerimi jeziki šviga in obnebye se razlega od strasljiviga piska. Mladenca, ki je bil serčin in močen, ta perkazin ni iz uma spravila. Druziga orožja ni imel, razun sekire, ktero je po svoji navadi seboj nosil. Popade jo, se zažene na zver, in ji na prvi mahljej štiri glave odséka, z drugim maham ji odseka zopet dve glavi, in na tretji udarec bi ji bil svésto tudi poslednjo glavo odsekal ter dosegel zmago, ako bi se mu ne bila žalostna reč naključila. Per drugim vdarcu mu je bila namreč sekira iz rok padla, ki je blezo v previliki zaupnosti do svojiga viteštva ni več dosti terdo deržal: on pa že ni imel več časa jo pobirati. Zakaj pošast, s šesterimi ranami do smerti razdražena, ko bi blisknil, v njega skoči, ga grize, bode, terga in odnese. Zastonj se je revež branil: grozno se je vil in cvilil, na pomoč klical, prosil, de naj se mu saj še njegova sekira da; ali nobedin ga ni slišal. Zver je živiga vlekla v svoj berlog, kjer je nji in njenim mladim v živež bil.

Veš, kaj pomeni ta podoba? Pošast s sedmerimi glavami je hudobni sovražnik in sedmero naglavnih grehov, zoper ktere se je treba z orožjem svete vere stanovitno vojskovati. — Ni pa zadosti, de bi se pošasti šest glav odbilo; ker, ako ji tudi le eno samo pustiš, po tebi je. Kaj ti pomaga,

ako si rešen nekterih strast, ako pa le eno samo še péstuješ? Narvečkrat človeka kar eno samo hudo nagnjenje pogubi. Preudari, ko si peklenskiga zmaja (drakona) premagal, če mu nisi morebiti še ene glave pustil, ktera je zadosti, te pogoltniti! Zastonj je naša zmaga, ako ni popolnoma. Potrebno je do konca stanovitnim biti, vojskovati se do smerti. Ne omaguj v tem boju! Ne daj sekiri iz roke pasti! Ne opušaj molitve, spraševanja samiga sebe, svetih zakramentov, vadbe v zatajevanju in pokorjenju! Hudobni sovražnik bi tvojo vñemarnost za se obernil in tebi sto in sto ran vsekali. Ako v tem stanu umerješ, te bo vlekli v svoj berlog, kjer boš od vekomaj do vekomaj njegov rop in njegovim tovaršem v zasmehovanje. Zastonj boš po tem vzdihoval, zastonj na pomoč klical, zastonj hrepenel po času, kteriga si zgubil, po milostih, ktere si zaverget, po pomočkih, ktere si zamudil; nikdo te ne bo uslišal, vsega tega ne boš nikoli več imel. Zdaj tedaj, dokler vse te pomočke imaš, jih v dobro obrni! (Bonaventura.)

Nejeverski in kersanki modrijan.

Neznaboški modrijan Diogèn, je bil svoje dni zavoljo bistrournih izrekov in redke zadovoljnosti v velikim slovesu, in je v nekakim sodu ali čebzu stanoval. — K njemu pride eniga dne véliki premagovavec kraljev in kraljestev, Aleksander veliki, in mu reče: „Prosi me kake milosti, storil ti jo bom.“ Diogèn Aleksandra ni nič druziga prosil, kakor de naj mu s solnce gre.

Pušavnik Nil je bil v desetim stoletju kersanskiga števila z modrimi sveti in veliko ubožnostjo močno sloveč. Tudi k njemu pride nekiga dne mogočin vladar, cesar Oton III., in mu reče: „Prosi me, kar te je volja, štejem te kakor sina in storil ti bom z veseljem.“ Sveti Nil dene cesarju roko na serec in reče: „Edino, to te prosim, misli na zveličanje svoje duše. Desiravno si cesar, boš vender mogel umreti, kakor drugi ljudje, in Bogu odgovor dati.“ — Nad odgovorom moža v sodu se je čudil Aleksander, de je mankej želel Diogèn biti, in se svet še zmiraj čudi. Nad Nilovim odgovorom se skoraj nikdo ne čudi, ker ga skorej nikdo ne vé, desiravno je Diogènov odgovor proti Nilovimu komaj kar je kresnica proti solncu. Kakor malo koli je Diogèn Aleksandra prosil, je vender prosil le, kar je njemu in pa le njegovimu životu teknilo. Kersanski pušavnik pa ne iše čisto nič sam za se, temuč oberne svojo skerbljivost na dušno zveličanje mogočniga dobrohotnika. Nekako preziranje bližnjiga puhti iz prosnje neverkiga modrijana: čista ljubezin do bližnjiga pa iz odgovora kersanskiga modrijana: samoljubno prevzetje iz modrijana pagana, zatajenje samiga sebe iz modrijana kristjana. Velikih reči bi bil zamogel Nil sprostiti: vender ni hotel druziga, kakor eno dušo rešiti, ki je neki previdil, de je v nevarnosti.

Neusmiljenež v brezno pade, ki ga drugimu namérja.

„Zavoljo nadloznosti révnih in zdiho-vanja ubožih bom vstal, govori Gospod:“ Ps. 11, 6. Gospod bo vstal, namreč, kaznovati jih, kateri „nadloznosti révnih“ ne zlašnjejo, ko premorejo in jim namesto tega morebiti še njih „zdiho-va-

nje" množijo. Enak svariven zgled Solnograški list iz Cilerskiga Ceta 16. u. m. pripoveduje. Duhoven je bil k ubogi ženi klican, ki je bila skorej 100 let stara. Zastonj se po nji v hiši ogleduje, ko pride, ker najdejo v hlevu v nesnagi in živali od starosti tako oslabiljeno in zapušeno, da je bila bolj podobna nezumni živini, kot človeku. Naznanili so bližnjemu kmetu, da prihodnji dan njega zadene versta, hudó bolno v hišo sprejeti. Ta terdoserénež je pa serdit zavpil: „Ako mi to žensko v hišo perpravite, jo bom v „Klam“ vergel!“ Klam se namreč imenuje neko strašno brezno ondi blizu. Bog pa je tej ubogi zapušeni siroti prihodnji dan bil dal boljši stanovanjse, bil jo je k sebi vzel. Uni neusmiljenež pa je ta dan delal blizu ravno tistiga brezna. Trava je bila mokra, spodersne se mu in prekuene se v grozovitni prepad, kteriga je bil poprejšni dan ubogi stari odmeril.

Potrebná beseda zastran bratovšín in pobožnih družb.

Nekteri ugovarjajo, da bo teh bratovšín in pobožnih družb že vse preveč, in se bo vse mešalo. Ta ugovor ima na videz res nekaj v sebi, če se pa per luči pogleda in prevdari, je čisto prazin in škodljiv. Koga so bratovšine družiga, kakor združevanja k molitvi: in ali je molitve kterikrat preveč? Koga so bratovšine in pobožne družbe družiga, kakor združevanje boljših v sveto vojsko zoper pregrehe in hudobije: in ali je tega vojskovanja kterikrat preveč? Če cerkev, dobra mati, takim vojskovavcam z nekterimi odpustki svojo hvaležnost skaže in nekaj plačila obljubi, ktero je pa še s pogoji sklenjeno; ali ji bo kdo to oponasal? Sej ima oblast k temu. Vse učenosti in umetnosti, vse zbirališča in shodišča svoje posebne odbore in svete imajo; se bo li tvoje oko kalilo, ako tudi v naročju svete cerkve enacih pomočkov vidiš?

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. K sv. Petru pride g. J. Boner, v Sent-Mihel g. J. Vouk iz Dovjiga.

Svetla nadvojvodinja Elizabeta, vdova rajncega nadvojvoda Ferdinanda d'Este, je te dni za novo Verhniško cerkev, nov lep mašni plajš bele barve z obilnimi našitimi in zlatimi lepotinami v dar poslala. Ta dar visoke pobožne gospé je v spomin dan, ker se je v lanskó leto zavoljo slabiga vremena več časa na Verhniku mudila, kjer je tudi vsaki dan kakor goreča kristjanka s. mašo slišati skerbela.

Iz Teržiča zvemo, da se je ondi škapulirska bratovšina Matere Božje Karmelske spet ponovila. Ta bratovšina se tamkej med pobožnim ljudstvom nikdar ni zgubila; najti je bilo obilno duš obojiga spola, tudi pred svetam spoštovanim mož, kteri se niso sramovali znamenja otrok Matere božje, namreč sv. škapulirja nositi, in kteri so zraven navadnih keršanskih molitev vsaki dan svojih sedem Očenašev in Češena Marij zavoljo bratovšine zvesto opravljali. Sedanji častiti g. fajmošter Alojzi Košir, željni, pobožnost svoje čede bolj spodbuditi, so hiteli za bratovšino v tihim ohranjenem, spet cerkveno veljavo zadobiti, in pokazalo se je zdaj, da velik del ljudstva je bratovšini zvest ostal, desiravno od drugod niso bili k temu bujeni in opominjani. Veliko število starih udov se je namreč zdaj oglasilo, in se spet očitno zapisati

dalo; zraven tega je veliko novih udov tudi iz mlajšiga zaroda pristopilo. Ob enim se je poskerbelo, da bi se spet kapelica škapulirske Matere Božje napravila, kakor je že poprejšne čase bila. V Teržiču se je tudi nekdanjo društvo (truma) mož in žen še ohranilo; o kvatrih še vedno obhaja sv. maše za mrtve ude, in o pogrebu kteriga uda ima svoje černo društveno bandero, in svoj lastin čern plajš za mašnika.

Ogerako-slovensko. V Malužini je 26. kimovca gospá Juliana Silvícky prestopila iz protestantstva v katoliško cerkev, ktera je do tistihmal vaako prestopjenje v katoliško cerkev hudobno štela in preklinovala, zdaj pa, zgoli iz milosti Božje razsvitljena, se je iz nar globokejšiga prepričanja zmotam odpovedala. Pri slovesnosti sprejetja je duhoven imel krepek nagovor do poslušavcov, več pričujočih protestantov je per ti perložnosti spoznalo resnico in se tudi k prestopu oglasilo. (Cirill a Method.)

Ravno ta list ima oznanilo iz Dunaja, da je to dni ondi umerl c. k. polkovnik iz husarskiga polka prusovskiga, g. Korajan, in se je na smertni postelji iz greške (staroverske) v naročje katoliške cerkve vernil.

Razgled po keršanskim svetu.

Kratka poslednja volitev. V argavaskim kantonu na Švajcarskim je undan umerl fajmošter Štefan Williger. Njegova poslednja volja je: „Bogu zročim dušo, telo zemlji, premoženje ubogim.“

Iz Gradea se sliši, da je 2. t. m. mož posebne pobožnosti in učenosti g. Dr. Alojzi Šlor umerl. Bog mu daj v miru počivati.

Na Tirolskim si več plemenitih gospá perzadeva, napravo za odrejo ženske mladosti iz viših stanov vtemeliti in jo gospém iz réda preasvetiga Jezusoviga Serca zročiti, ktere v odreji ženske mladosti nar bolj slovó. Ta red se je 1800. leta perčel in ima 2000 gospá v 64 sobivališih.

Od Rajne. Pregoni vrednik dnevnika „Volks-halle.“ Dr. Müller bo o novim letu začel na Dunaju cerkveno deržavnijsk list na svitlo dajati.

Sedmograško. 15. u. m. je v Kološvaru umerl visokočastiti škof g. Nik. Kovač v 84. letu svoje starosti in 25. svojiga škofovanja.

Drobtinice.

* Bukovinsko kupčijstvo pripravlja pripis k visokimu kupčijskimu ministerstvu, da naj bi se kuhanje žganja iz žita po celi Bukovini in Galicii prepovedalo.

* Nikjer na svetu laški oreh tako bogato ne obrodi, kakor na ruskim polotoku Krimu; 40.000 orehov z eniga drevesa tam ni nič posebniga. V kteri deželi, otoku, mestu ali vasi pa rodi nar lepše drevo keršansko-katoliške vere?

* Na Poljskim so v sedanji koleri spazili, kjer se je boleznin pooblastila, od ondot so tudi vrabci zginili; teh in družih ptic so mnogo po polju mrtvih našli, iz česar se vidi, da je v boleznini tudi zrak skažen.

Na odperto pismice 87. l. v Novicah.

Ne iz prepirljivosti in tudi ne radi, ampak ker nam od več strani pertiskajo, ker smo sami slišali in smo prepričani, in ker se resnici vender le mora pričevanje dati; povémo, da so sicer brave pohvaljene potopise „željno brali,“ da se pa njih obilno veliko po vsih stranéh iz vérniga in pravniga opazovanja nad njimi ni „aradovalo.“ Radi bi bili vidili od taciga popotnika po takih deželah več čutila in spoštovanja za keršanstvo, manj za ajdovstvo. Obsirniši pretres vzrokov od spretniga dopisnika za zdaj odložimo, da v prepir ne zajdemo, ako ne bo treba.

Vredništvo.